

Nový dokumentární seriál Krajina Dana Bárty začíná zítra, diváci uvidí i zubry z milovické rezervace

18.2.2025 - | Česká krajina

Přírodovědec, entomolog a hudebník Dan Bárta se v nové řadě cyklu Češi zachraňují vydává zmapovat problémy české přírody, k jejichž řešení pomáhají vynikající přírodovědci z celé republiky. Šestidílná dokumentární série Krajina Dana Bárty začíná ve středu 19. února ve 20:50 na ČT2.

„Krajina Dana Bárty poutavou formou odkrývá aktuální problémy v soužití člověka a přírody. Poukazuje na to, co vše se mění, co mizí a jak pozměnit naše chování, aby se naše příroda a okolí měly alespoň trochu lépe. Průvodce Dan Bárta upozorňuje na souvislosti, které se mohou zdát zřejmé, ale někdy nám právě proto, že je máme na očích, unikají a je dobré o nich hovořit. Pořad je určený všem, kdo mají aspoň trochu rádi přírodu a zvířata a není jim lhostejná aktuální proměna krajiny,“ říká kreativní producentka Martina Šantavá.

Dokumentární série Krajina Dana Bárty volně navazuje na první řadu cyklu Češi zachraňují, v němž stejní tvůrci mapovali české projekty na záchranu kriticky ohrožených druhů především ve světě. V nové sérii zůstávají dokumentaristé s kamerou v Česku – tentokrát odkrývají palčivé problémy naší krajiny, vysvětlují souvislosti a ve spolupráci s předními českými přírodovědci nabízejí konkrétní řešení, která se už někde v Česku osvědčila.

„S režisérem Zdeňkem Suchým a ředitelem liberecké zoo Davidem Nejedlem nám přišlo dobré se podívat také domů, do Čech, do Evropy. Zkusit některé nejpalčivější bolesti naší krajiny trochu rozkrýt a ve spolupráci s oborovými odborníky je uvést na pravou míru,“ říká Dan Bárta, který je absolventem aplikované ekologie na Ostravské univerzitě a v pořadu působí jako přírodovědec a průvodce. „Myslím, že u nás nechybí vůle ani touha něco dělat, ale spíš nějaké základní pochopení vztahů mezi organismy navzájem a mezi organismy a prostředím. Doba, kdy je kdejaký obyčejný přírodovědec, ekolog, nebo ochránce přírody označován za zeleného teroristu nebo iracionální figurku, co nenávidí lidi a brání pokroku, tomu sice příliš nepřeje, ale k debatě o smysluplných a efektivních změnách potřebujete mít jasno v tom, jak to doopravdy chodí, co a jak je spočítáno a kde najdete ta největší tření,“ dodává.

Velcí kopytníci a další živočichové z milovické rezervace se představí hned v několika dílech. Záběry na zubry z bývalého vojenského prostoru Milovice uvidí diváci ve druhém dílu Krajina s poslední včelou. O šakalech z milovické rezervace se zmíní třetí díl Krajina s vlčí smečkou. A divoké koně pocházející z milovické rezervace, kteří nyní chrání přírodu na Josefovských loukách u Jaroměře a na Kozmických loukách u Opavy, pak tvůrci představí v závěrečném díle Krajina s novými cestami. Alespoň na okamžik přitom diváci mohou zahlédnout divoké koně v každém díle této série. Jejich vyobrazení je totiž součástí vitráže, kolem které Dan Bárta prochází v úvodní znělce pořadu. „Jsme rádi, že nás Dan Bárta se Zdeňkem Suchým oslovili i při natáčení druhé série. Ta mimo jiné ukazuje posun, který od natáčení první řady seriálu nastal. Velcí kopytníci již nejsou pionýrským projektem omezeným na bývalý vojenský prostor Milovice, ale staly se součástí záchrany ohrožené přírody v mnoha lokalitách po celé České republice,“ uvedl Dalibor Dostál, ředitel ochrannářské společnosti Česká krajina, která milovickou rezervaci založila v roce 2015 ve spolupráci s vědci.

Tvůrci série se v šesti dílech zabývají aktuálními tématy: invazivními druhy rostlin i zvířat v české

krajině, návratem divokých zvířat jako je vlk či rys do české přírody, efektivními a přitom šetrnými způsoby hospodaření v krajině, drastickým úbytkem hmyzu i ptáků v posledních dekádech, i tím, jakou roli hrají v současnosti zoologické zahrady. „Jsou to témata, která je třeba omílat pořád dokola. Podívali jsme se na ně po svém. Nejsme aktivisté ani básníci. Kdyby nastal ještě závažnější problém, než je známý úbytek hmyzu a ptáků nebo přibývání invazivních druhů rostlin a živočichů, tak už zbude točit jen nekrology,“ říká režisér série Zdeněk Suchý.

Tvůrci při natáčení procestovali doslova celou republiku a s kamerou navštívili řadu míst, kde se daří navracet přírodu k jejímu přirozenějšímu fungování. Většina natočeného materiálu vznikala v exteriérech – za každého počasí. Jak dokumentaristé zvládali, že na ně občas hustě prší nebo sněží? „To by bylo divné, kdybychom točili o přírodě a stěžovali si na ni. V dílu o šelmách je mínus devatenáct stupňů a Dan do půl těla. V dílu o invazivních organismech zase surový šumavský déšť a Dan v růžové pláštěnce. Takže jsme to zvládli s grácií,“ dodává režisér Zdeněk Suchý. Na otázku, zda se v současnosti chováme ke krajině líp než v minulosti, říká: „Jde o to, jakou minulost myslíme. Dřív se hospodařilo lépe, v malém a s pokorou k přírodě. Pak se komunista rozhodl, že se přírody na nic ptát nebude a prostě si ji vezme. V současnosti je problém, jak nás všechny uživit, ale nechat přírodu malinko žít. Určitě je to lepší, lidem to začíná docházet. Otázkou spíš je, zda o téhle problematice začnou přemýšlet také ti, kteří s tím mohou něco dělat.“

Důvody k optimismu neztrácí ani Dan Bárta. Na otázku, zda má v Česku nějakou oblíbenou oblast, která zároveň slouží jako dobrý příklad správného vztahu k přírodě, říká: „Ty oblasti se objeví v seriálu: Milovice, Kozmické Louky, Josefovské Louky a tak dále, zkrátka krajinné prvky, které jednoznačně krajinu obohacují, zpestřují a uzdravují. Dnes, co se týká ochrany přírody, stačí relativně málo, ani to nemusí být nutně drahé. To času se nedostává. A prostoru. Jakýkoliv prostor, který přírodě „vrátíme zpět“, a přitom na něj nerezignujeme, aby jen zplaněl a zpusťl, je dnes mnohem cennější, než tomu bylo řekněme před čtvrtstoletím. Jsme silní. Je dobré nabýt tohoto sebevědomí a trochu ubrat,“ uzavírá.

Série Krajina Dana Bárty začíná ve středu 19. února ve 20:50 na ČT2 a po následujících šest týdnů bude na obrazovce ve stejný čas. Odvysílané díly budou k dispozici v iVysílání.

Na milovickou rezervaci velkých kopytníků může veřejnost přispět prostřednictvím portálu pomahamekrajine.cz.

Ochranářská společnost Česká krajina na projektech spojených s ochranou přírody spolupracuje s experty z Biologického centra Akademie věd České republiky, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Univerzity Karlovy v Praze, Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, Botanické zahrady hlavního města Prahy, Zoo Liberec, České zemědělské univerzity v Praze, Mendelovy univerzity v Brně, Masarykovy univerzity v Brně a dalších odborných institucí.

Projekty návratu a ochrany velkých kopytníků podporuje Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV 21, Záchrana a obnova krajiny, dále společnosti Nadace Kooperativa, Nadace Qminers, Nadace Benetho, E.ON, JRD, Nadace O, Accace, Nadace Tipsport, ČEPS, Carborundum Electrite, Amanita Design, Linde, Semix, ProfiG2, Bird & Bird, Hornbach, Printwell, Delta Light Czech, LaNiche, Projan Service, Bříza & Trubač, advokátní kancelář, Vertue, Beire, Pro živou zahradu, JK Jitka Kudláčková, Nadace ČEZ, Megabooks CZ, Net4Gas, Pivovar Zubr, Cestovní kancelář Periscope Skandinávie, Abrasiv, Hotelová škola Poděbrady, Operační program Životní prostředí, Státní fond životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj, Město Milovice, Město Benátky nad Jizerou, American International school ve Vídni, milovická Mateřská škola Kostička, sdružení Přátelé a rodáci Milovic i veřejnost.

<https://www.ceska-krajina.cz/4449/novy-dokumentarni-serial-krajina-dana-barty-zacina-zitra-divaci-u-vidi-i-zubry-z-milovicke-rezervace>